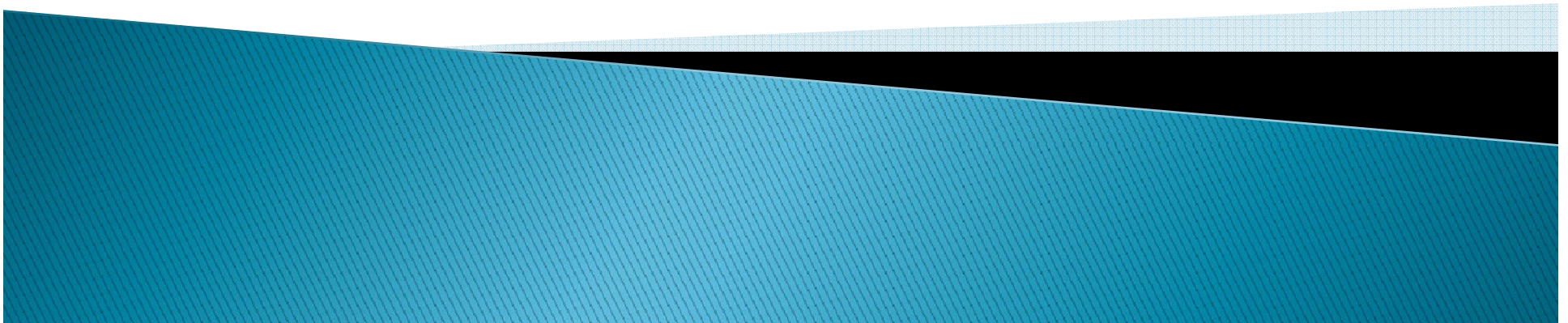

ХЭВЛЭЛ МЭДЭЭЛЛИЙН НЭР ТОМЪЁО

Мэдээллийн эрх зүйн чиглэлийн хуулийн төслийн Ажлын хэсгүүдийн уулзалт
Х.Наранжаргал, “Глоб Интернэшнл” төрийн бус байгууллага

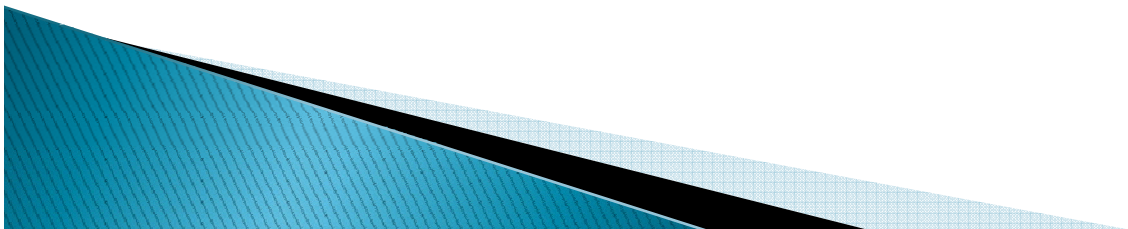
2011.03.04

Монголын ХМХ-ийн хэлбэр

Өмчийн хэлбэр:

- ▶ Төр, засгийн: МОНЦАМЭ, аймгуудад
- ▶ Олон нийтийн: МҮОНРТ, мөн орон нутагт: өмч, санхүүжилт: төсвөөс санхүждэг – УЗ? – хууль
- ▶ Хувийн: компани
- ▶ Коммюнити: төрийн бус байгууллага
- ▶ Ойлгомжгүй

Монголын ХМХ-ийн хэлбэр

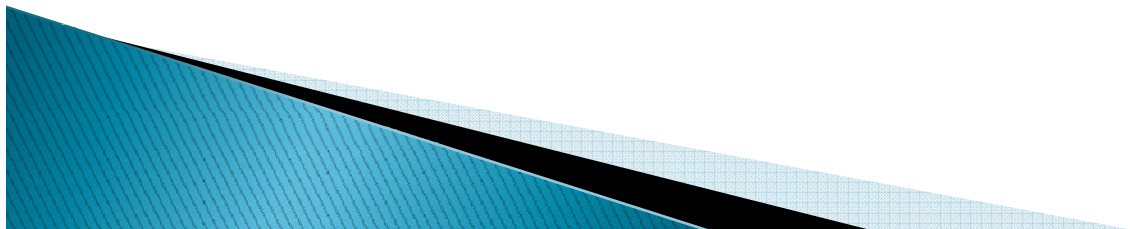
Үйл ажиллагаа: зах зээлийн үүднээс – өмчлөл/эзэмшил, бөөгнөрөл, өрсөлдөөн, улс төрийн утгаараа плюрализмыг дэмжих

Сонин хэвлэл:

- ▶ **Generalist:** бүтээгдэхүүнээ аль болох олон хэрэглэгчид хүргэх– бүх төрлийн агуулга бэлтгэж, түгээдэг
- ▶ **Niche:** бүтээгдэхүүнээ цөөн тооны тусгай бүлэг хэсэг хүмүүст зориулдаг. Uptown

Телевиз:

- ▶ **Generalist:** бүх төрлийн агуулга бэлтгэж, түгээдэг
- ▶ **Specialized:** төрөлжсөн суваг: спорт, мэдээ, хөгжим

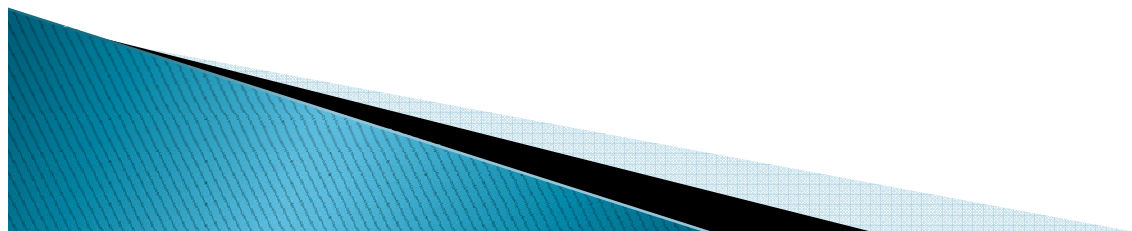
Монголын ХМХ-ийн төрөл

Дамжуулалт, түгээлтийн аргаар:

- ▶ Сансрын- хиймэл дагуулын
- ▶ Газрын
- ▶ Кабелийн
- ▶ Интернэтийн

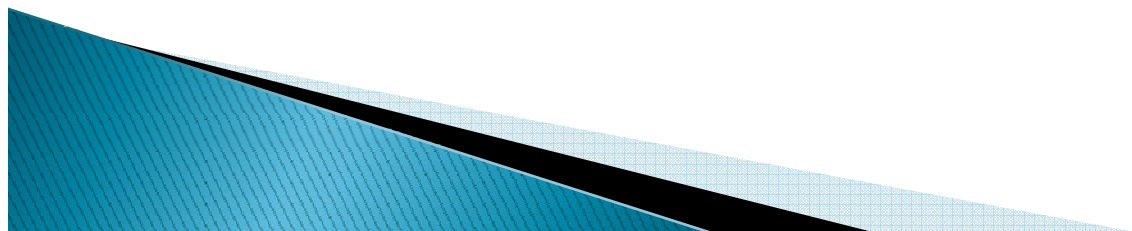
Сонины хэмжээ:

- ▶ Broadsheet A2- өдөр тутмын, чанартай
- ▶ Tabloid A3- шар хэвлэл –долоо хоног тутмын

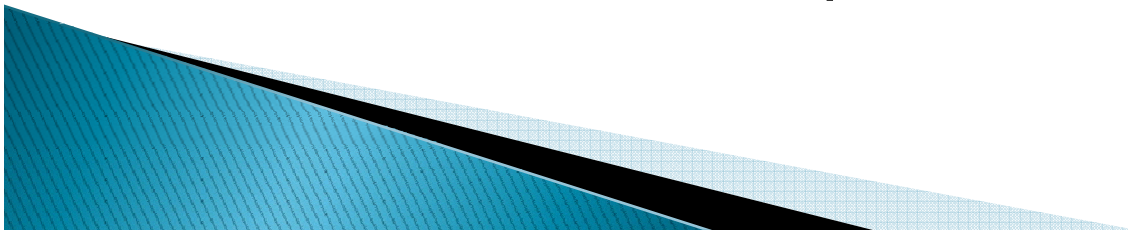
Одоогийн хуульд буй нэр томъёо

- ▶ Зар сурталчилгааны тухай хууль, Зүйл 3.1.5 “Мэдээлэх хэрэгсэл” гэж телевиз, радио, холбооны шугам сүлжээ, компьютерийн сүлжээ, тусгай программ, хэвлэл болон бусад арга хэрэгсэл” гэсэн утгаар ойлгоно.
- ▶ Эрүүгийн хуулийн 139 Мэргэжлийн сэтгүүл зүйд саад тотгор учруулсан бол гэмт хэрэг

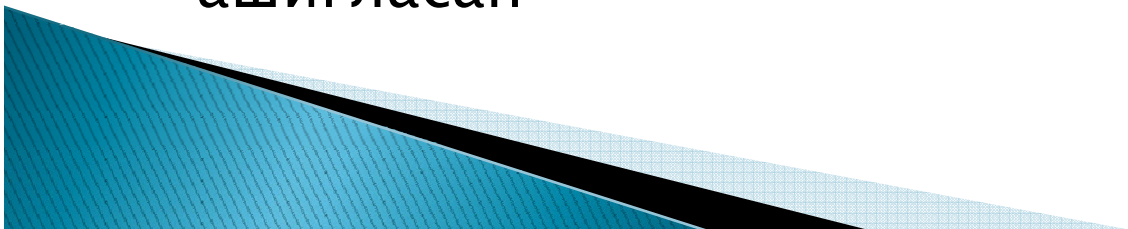
Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийн хэлбэр

- ▶ Mass media– масс медиа: өргөн олон хэрэглэгчдэд хүрдэг мэдээлэл харилцааны хэлбэр– Уламжлалт ХМХ, Интернэт, гар утас, кино (newsletter/ сонин бичиг гэх мэт мэргэшлийн, дагнасан хэвлэл хамрагдахгүй)
- ▶ ОНХМХ– средства массовой информации– НМХ?
- ▶ ХМХ– 3 хэлбэр:
 - ОНМХ– public – общественные
 - Хувийн/Арилжааны: ашгийн төлөө ХМХ–д түлхүү ашигладаг
 - Коммюнити– community–общинные
 - Улсын/засгийн газрын

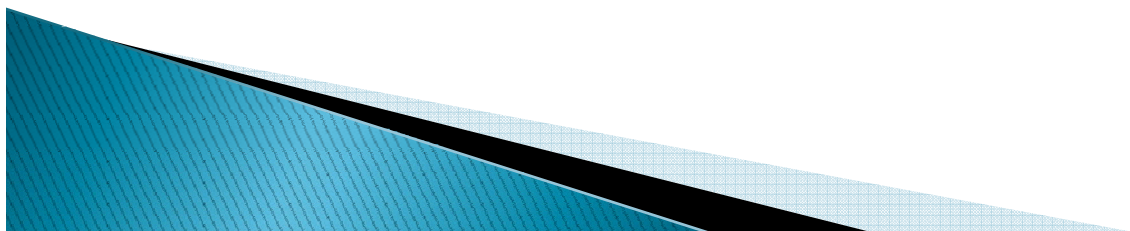
Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийн хэлбэр

- ▶ Уламжлалт ХМХ – шинэ ХМХ: Компьютерийн технологийн боломжийг ашигладаг электрон мэдээлэл харилцаа: цахим хуудас, дуу, дүрсний бичлэг, цахим шуудан, нийгмийн хэвлэл мэдээлэл
- ▶ Print media– сонин хэвлэл
- ▶ Broadcast media– өргөн нэвтрүүлгийн хэрэгсэл (радио, телевиз)
- ▶ Online media (Интернет)
- ▶ Electronic media– хэрэглэгч электрон хэлбэрээр хүлээн авдаг (радио, телевиз, Интернет, утас гэх мэт– static media)
- ▶ Multimedia– мэдээллийн нэгээс илүү хэрэгсэл ашигласан

ХЭВЛЭЛ МЭДЭЭЛЛИЙН ХЭЛБЭР

- ▶ Digital media– цахим: дуу, дүрс бичлэг, бичвэрийг тоон системийн форматаар хэрэглэгчдэд хүргэж буй мэдээлэл харилцааны хэлбэр– уламжлалт ХМХ–ийн цахим хуудас, цахим ертөнцөд ашиглаж буй бусад хэрэгсэл
- ▶ Social media– facebook, twitter, youtube гэх мэт
- ▶ IPTV– өргөн зурвасын Интернэтийг ашиглан хүргэх телевизийн үйлчилгээ
- ▶ Mobile TV: mobile device–

ХМХ–ийн мэдээллийн хэлбэр

- ▶ Сэтгүүл зүйн мэдээлэл
- ▶ Нийтийн харилцааны мэдээлэл
- ▶ Зар сурталчилгааны мэдээлэл

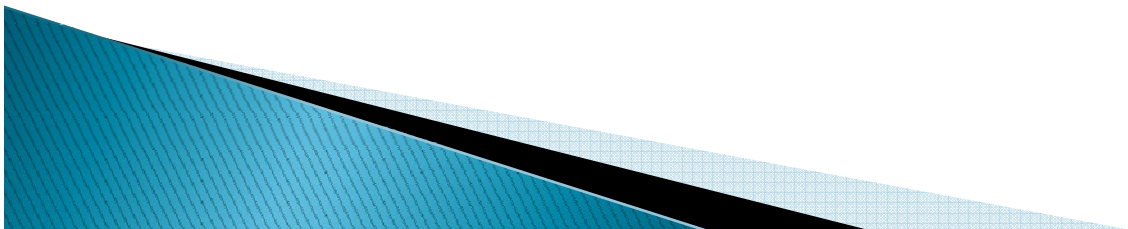
Мэдээллийн бодлого барьдаг газар/бүтэц, зохион байгуулалт:

- ▶ Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл?
- ▶ Хэвлэл мэдээллийн байгууллага?– media organizations– эвлэл холбоод, ТББ
- ▶ ХМХ–ийн редакци?– ийм нэр томъёо байвал байгууллага доторх редакци яах вэ?

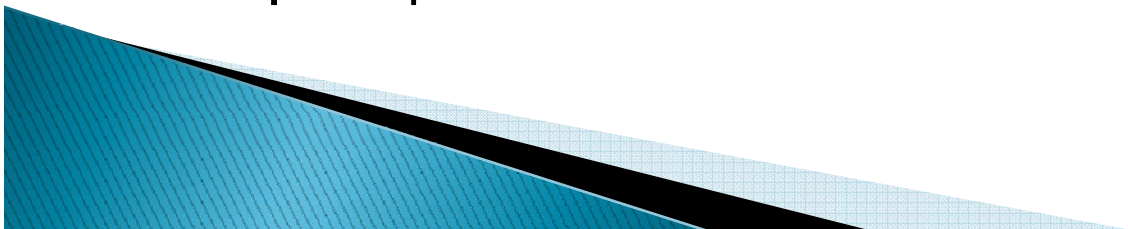
СЭТГҮҮЛ ЗҮЙН МЭДЭЭЛЭЛ

- ▶ Мэдээ: News media: цаг үеийн мэдээтэй ХМХ, өөрөөр хэлбэл мэдээ үйлдвэрлэж түгээдэг
- ▶ Мэдээлэл– ХМХ–тэй хамаатуулахаар мэдээ багтдаг
- ▶ Мэдээ– мэдээлэл– сэтгүүл зүйн төрөл зүйлийн хувьд өөр өөр ойлголт
- ▶ Нэвтрүүлэг?– documentary, show, news, information гэх мэт

СЭТГҮҮЛЧ, СЭТГҮҮЛ ЗҮЙ

- ▶ Бүтэн буюу хагас цагаар сэтгүүл зүйн үйл ажиллагаа эрхэлж буй хүнийг сэтгүүлч гэнэ - ОУСХ
- ▶ Сэтгүүлч нь эзний хөлслөн авсан эрхлэгч, захирлын удирдлагад ажиллаж буй сэтгүүл зүйн үйл ажиллагаа эрхлэгч
- ▶ Өөрөөр хэлбэл, сэтгүүл зүйн үйл ажиллагаанаас олж буй орлого бүтнээрээ, эсвэл хэсэгчлэн амьжиргааных нь эх үүсвэр болно
- ▶ **"Сэтгүүл зүй гэж мэдээлэл цуглуулах, боловсруулах, түгээх цогц үйл явц: Уэбстерийн "Нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл, мэдээлэл харилцаа" толь бичиг**

Баярлалаа

▶ www.globeinter.org.mn

